

Memo

memonummer 417920-M-Cultuurhistorie Parc Zaarderheiken
 datum 22 mei 2018
 aan Mike Fransen Antea Group
 Mark Schadewijk Antea Group
 van Bastian van Dijck Antea Group
 kopie
 project Parc Zaarderheiken
 projectnr. 417920
 betreft Quicksan Cultuurhistorie

Inleiding en kader

Antea Group stelt voor de gemeente Venlo het bestemmingsplan Parc Zaarderheiken op (zie figuur 1 voor concept ontwerp). In het kader van dit bestemmingsplan is voorliggende quickscan cultuurhistorie opgesteld. In deze quickscan is onderzocht of in en direct rond het plangebied voor Parc Zaarderheiken cultuurhistorische waarden aanwezig zijn en of deze waarden door de ontwikkeling van Parc Zaarderheiken worden aangetast. Dit op basis van een bureaustudie op basis van vrij beschikbare (provinciale en gemeentelijke) informatie.

Onder cultuurhistorie is in deze quickscan verstaan: historisch (steden)bouwkundige en historische geografische waarden. Archeologische waarden zijn in een ander onderzoek beschreven. Dit vanwege het specifieke beleids- en kwaliteitskader voor archeologisch onderzoek.

Bij cultuurhistorische waarden is naast onderscheid in historisch (steden)bouwkundige en historisch geografische waarden ook onderscheid gemaakt in beschermde waarden en overige, niet beschermde waarden (zie tabel 1).

Tabel 1 Beoordelingskader quickscan cultuurhistorie

Thema	Status	Aspect
Historisch (steden)bouw- kundige waarden	Beschermd	Werelderfgoed (Unesco)
		Nationaal Landschap
		Beschermd Stads- en dorpsgezicht
		Rijksmonumenten
		Gemeentemonument
	Overig, niet beschermd	Overige cultuurhistorisch waardevolle panden (MIP objecten)
		Overige waardevolle historisch (steden)bouw –kundige structuren
Historisch geografische waarden	Beschermd	Bronsgroene waarden
		Historisch groen, waardevolle bomen
	Overig, niet beschermd	Overige cultuurhistorisch waardevolle structuren en elementen: bv. verkavelingsstructuren, (zand) paden, wegen, waterlopen, (veld)kapellen, (veld)kruizen, wallen e.d.

Integraal Ontwerp Parc Zaarderheiken



Figuur 1 Concept ontwerp Parc Zaarderheiken

Wet-, regelgeving en beleidskader

Cultuurhistorie is de afgelopen jaren beleidsmatig steeds meer in de belangstelling komen te staan. Overheden zien in toenemende mate de waarde in van cultuurhistorische objecten en structuren.

Er wordt daarom bij ruimtelijke ontwikkelingen meer en meer aandacht gevraagd voor behoud en/of herontwikkeling van cultuurhistorische waarden. De basis voor het huidige cultuurhistoriebeleid is gevormd door de Nota Belvedere (1999). Centraal in de Nota Belvedere stond het streven naar een duurzaam behoud van cultuurhistorische waarden, niet door statisch behoud, maar door een (nieuw) actief gebruik van de waarden ("Behoud door ontwikkeling"). Momenteel wordt het rijksbeleid ten aanzien van cultuurhistorie gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012), de Visie Erfgoed en Ruimte (VER, 2011) en de Erfgoedwet (2017). Sinds 2014 is in het Besluit ruimtelijke ordening expliciet opgenomen dat in ruimtelijke besluiten aandacht moet worden besteed aan cultuurhistorie. Met de Modernisering Monumentenzorg (MoMo) en de Erfgoedwet is cultuurhistorie nog prominenter op de ruimtelijke ordeningsagenda komen te staan. Cultuurhistorie heeft ook een prominente rol gekregen in provinciaal beleid (POL 2104) en gemeentelijk beleid (Erfgoedverordening, Erfgoednota). In de bijlage is het cultuurhistorisch beleid nader beschreven.

Cultuurhistorische waarden in en rond het plangebied en effecten van ontwikkeling Parc Zaarderheiken hierop

Historisch (steden)bouwkundige waarden

Werelderfgoed (Unesco)

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Werelderfgoed: Het plangebied en omgeving is niet in of nabij Werelderfgoed (Unesco) gelegen, zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en/of de Visie Erfgoed en Ruimte.

Nationaal landschap

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Nationaal landschap: Het plangebied en omgeving is niet in of nabij Nationaal landschap gelegen, zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en/of de Visie Erfgoed en Ruimte.

Beschermde stads en dorpsgezichten

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Beschermde stads- en dorpsgezichten: Het plangebied en omgeving is niet in of nabij Beschermde stads- en dorpsgezichten gelegen.

Rijksmonumenten

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Rijksmonumenten: In en nabij het plangebied zijn geen Rijksmonumenten gelegen.

Gemeentemonumenten

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Gemeentemonumenten: In en nabij het plangebied zijn geen gemeentemonumenten gelegen.

Overige cultuurhistorisch waardevolle panden (MIP objecten)

In het plangebied is de Anna Hoeve gelegen (figuur 1 en figuur 2), een boerderij uit het begin van de vorige eeuw. Delen van de Anna Hoeve hebben bouwhistorische waarde (diederendirrix, 2018, figuur 3). In het huidig voorliggende concept ontwerp voor Parc Zaarderheiken wordt de Anna Hoeve onderdeel van het clubhuis en worden de bouwhistorische waarden gerespecteerd (diederendirrix, 2018).

Behalve de Anna Hoeve zijn er geen overige cultuurhistorisch waardevolle panden in of nabij het plangebied voor Parc Zaarderheiken.

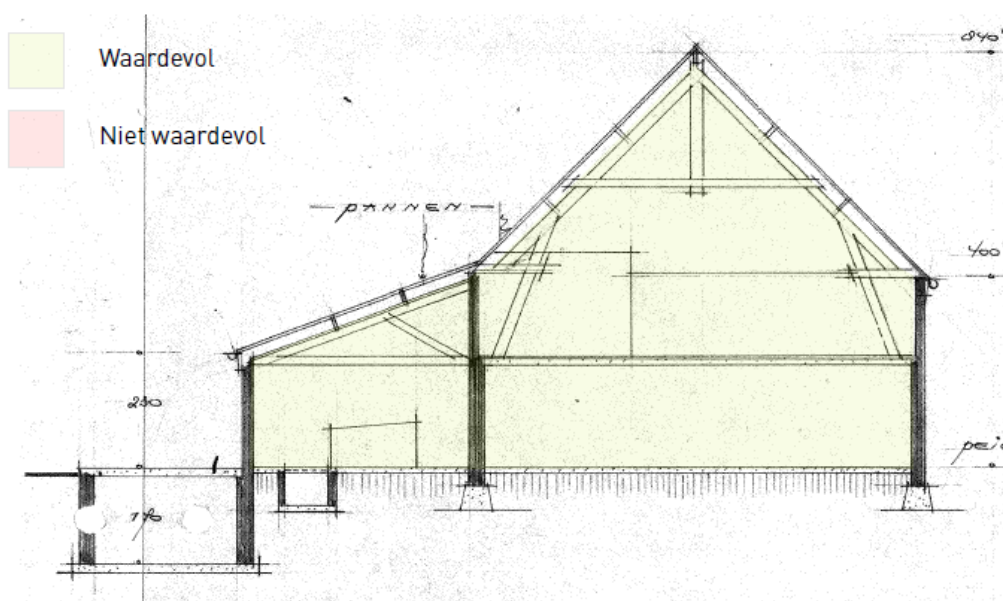


Huidige bebouwing

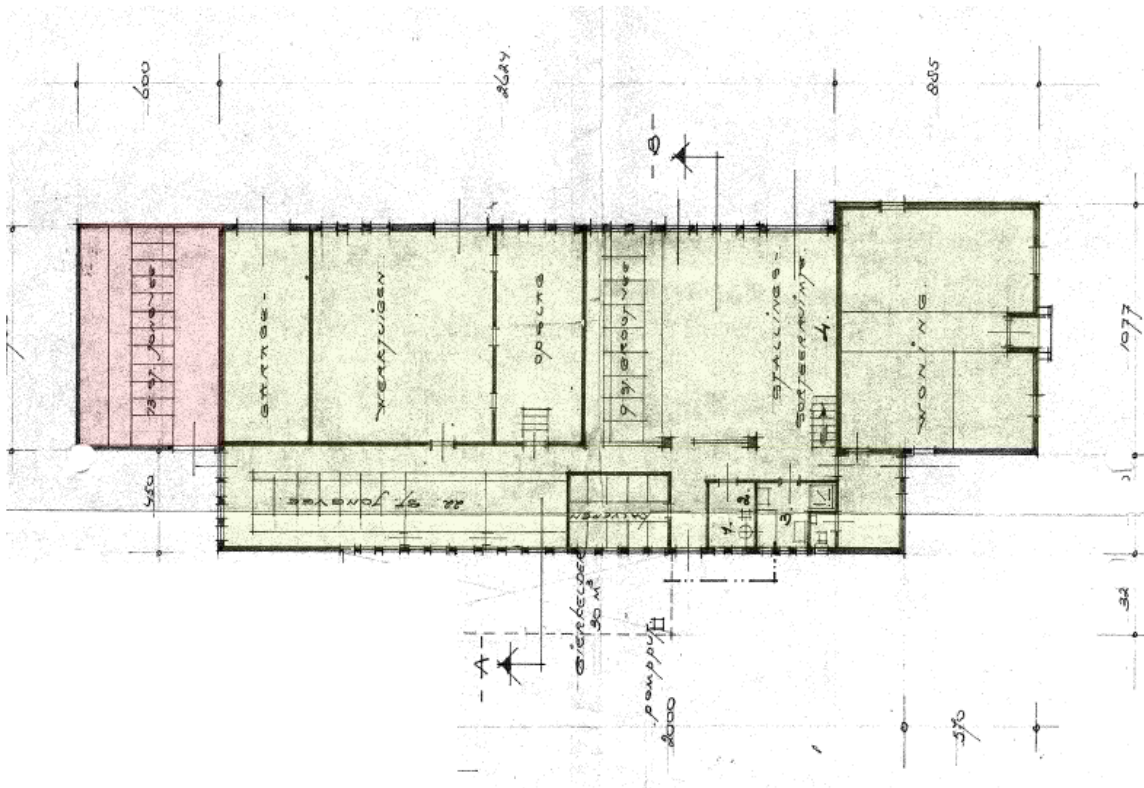


Luchtfoto

Figuur 2 Anna Hoeve (diederendirix, februari 2018)



Figuur 3a Bouwhistorisch waardevolle delen Anna Hoeve (diederendirix, februari 2018)



Figuur 3b Bouwhistorisch waardevolle delen Anna Hoeve (diederendirix, februari 2018)

Overige waardevolle historisch stedenbouwkundige structuren

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op Wederopbouwgebieden: Het plangebied en omgeving is niet in of nabij Wederopbouwgebied gelegen, zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en/of de Visie Erfgoed en Ruimte.

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft geen effecten op overige waardevolle historische stedenbouwkundige structuren. Het plangebied en omgeving is niet in of nabij overige waardevolle historische stedenbouwkundige structuren gelegen, zoals bijvoorbeeld vastgelegd in de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Limburg.

Historisch geografische waarden

Bronsgroene waarden

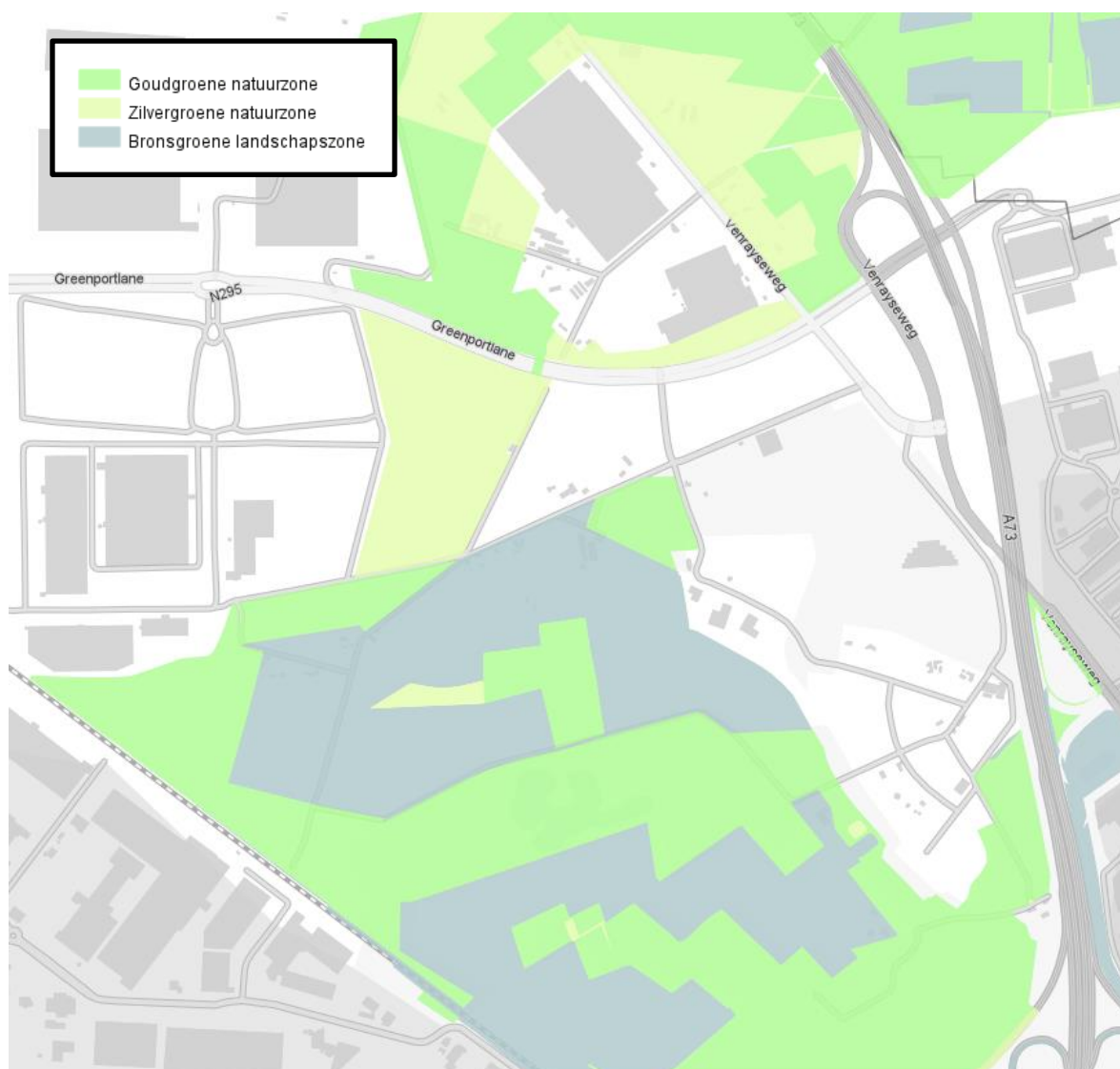
Delen van het plangebied zijn in het POL 2014 aangeduid als Bronsgroene landschapszone (figuur 4). De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft zowel negatief als positief effect op deze bronsgroene waarden:

- het herstel van het beekdal van de Mierbeek,
- de aanleg van een golfbaan,
- de aanleg van de vijver (Zaanderplas),
- de aanplant van houtwallen en bos,

De exacte beschrijving van de lokale kwaliteiten, de effecten van Parc Zaarderheiken hierop, het bepalen van de (eventuele) compensatieopgave en het uitwerken van de compensatie dient plaats te vinden in de nadere uitwerking van het plan. Uitgangspunt is het provinciale beleid: de bronsgroene waarden moeten (per saldo) versterkt worden, eventueel verlies van kernwaarden dient gecompenseerd te worden.

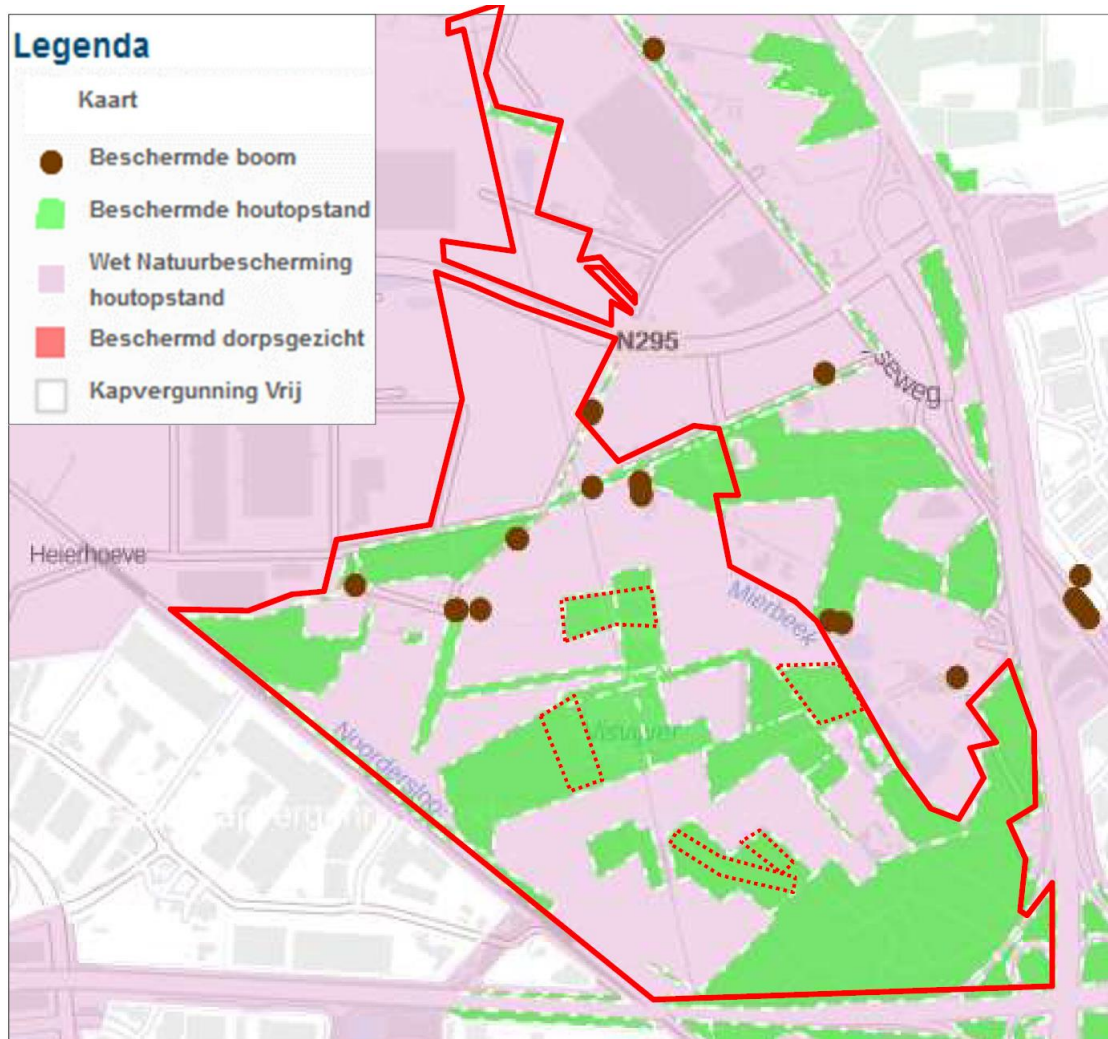
Omdat verlies van waarden nooit geheel gecompenseerd kan worden door nieuwe waarden, wordt het effect van Parc Zaarderheiken op de Bronsgroene Landschapszone licht negatief beoordeeld.



Figuur 4 Bronsgroene waarden (provincie Limburg)

Historisch groen, waardevolle bomen

In en rond het plangebied zijn beschermde (historische) houtopstanden en bomen gelegen (Gemeente Venlo, figuur 5). Bij de aanleg van Parc Zaarderheiken is zoveel gestreefd naar behoud van deze waarden. Een groot deel van de beschermde houtopstanden blijft in het ontwerp behouden. Lokaal wordt een gering deel aangetast om golfbaanontwerptechnische redenen (figuur 5). Daar staat tegenover dat elders houtopstanden worden versterkt/hersteld. Dit is een gering negatief effect op historische groenwaarden.



*Figuur 5 Beschermde houtopstanden (groen) en bomen (bruin) en voorziene te kappen houtopstanden (rood gestippeld)
(bron Bureau Meerveldt, 2018), bron ondergrond gemeente Venlo, welstand.venlo.nl)*

Overige cultuurhistorisch waardevolle structuren en elementen: bv. verkavelingsstructuren, (zand) paden, wegen, waterlopen, (veld)kapellen, (veld)kruizen, wallen e.d.

Op de Cultuurhistorisch waardenkaart van de provincie Limburg is een aantal (overige) cultuurhistorische structuren en elementen aangegeven:

- Historisch geografische vlakken: heidegebied, enkeergronden en cultuurlandschap (figuur 6);
- Historisch geografische lijnen: verkavelingstructuren, wegen e.d. (figuur 7).

In het ontwerp voor Parc Zaarderheiken is zoveel mogelijk aangesloten op het (oorspronkelijke) cultuurhistorische landschap en de elementen en structuren erin. In het ontwerp is een indeling gemaakt in (oorspronkelijke) landschapstypen (figuur 1).

Lokaal wordt een gering deel van de structuren en elementen aangetast om golfbaanontwerptechnische redenen. Daar staat tegenover dat elders oorspronkelijke cultuurhistorische landschappelijke waarden worden versterkt/hersteld. Dit is een per saldo een gering negatief effect op overige cultuurhistorische waardevolle structuren en elementen.

Het plangebied maakt geen deel uit van welstandgebied zoals door de gemeente Venlo gedefinieerd (figuur 8). Direct nabij Parc Zaarderheiken liggen twee welstandsgebieden, waarbinnen ontwikkelingen aan een beeldkwaliteitsplan moeten worden getoetst: Tradeport Noord (ten westen van Parc Zaarderheiken) en Greenpark /Campus (ten oosten van Parc Zaarderheiken). Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken heeft hierop geen effect.

Conclusie

Tabel 2 geef een samenvattend overzicht van effecten van Parc Zaarderheiken op cultuurhistorische waarden. Algemene conclusie is dat er in en om het plangebied van Parc Zaarderheiken weinig bijzondere en/of beschermde cultuurhistorische waarden liggen. Ontwikkeling van Parc Zaarderheiken gaat lokaal ten koste van provinciaal aangeduide Bronsgroene Landschapszone en gemeentelijk beschermde houtopstanden, waarvoor conform provinciale en gemeentelijke regelgeving nadere uitwerking en compensatie nodig is. Lokaal gaat Parc Zaarderheiken ten koste van (niet beschermde) cultuurhistorische lijnen en elementen. Het effect is echter gering. Daar staat tegenover dat er ook cultuurhistorisch-landschappelijke waarden worden hersteld en/of versterkt.

Tabel 2 Samenvattende beoordeling effecten Parc Zaarderheiken op cultuurhistorische waarden

Thema	Status	Aspect	Effect
Historisch (steden)bouw-kundige waarden	Beschermd	Werelderfgoed (Unesco)	Geen
		Nationaal Landschap	Geen
		Beschermd Stads- en dorpsgezicht	Geen
		Rijksmonumenten	Geen
		Gemeentemonument	Geen
	Overig, niet beschermd	Overige cultuurhistorisch waardevolle panden (MIP objecten)	Geen
		Overige waardevolle historisch (steden)bouw –kundige structuren	Geen
Historisch geografische waarden	Beschermd	Bronsgroene waarden	Licht negatief
		Historisch groen, waardevolle bomen	Licht negatief
	Overig, niet beschermd	Overige cultuurhistorisch waardevolle structuren en elementen: bv. verkavelingsstructuren, (zand) paden, wegen, waterlopen, (veld)kapellen, (veld)kruizen, wallen e.d.	Licht negatief



Figuur 6 Cultuurhistorisch waardevolle vlakken op luchtfoto (boven) en grijze ondergrond (onder)
(Cultuurhistorische Waardenkaart provincie Limburg)



*Figuur 7 Cultuurhistorisch waardevolle lijnen op luchtfoto (boven) en grijze ondergrond (onder)
(Cultuurhistorische Waardenkaart provincie Limburg)*



Figuur 8 Welstandgebieden Venlo (gemeente Venlo, welstand.venlo.nl)

Bronnen

- Cultuurhistorische Waardenkaart Limburg: <https://portal.prvlimburg.nl/gisviewer>
- Welstandkaarten gemeente Venlo: welstand.venlo.nl
- Erfgoed Venlo, Venlo maakt van erfgoed erfgoed, het nieuwe erfgoedbeleid van Venlo 2017-2015
- Integraal Ontwerp Parc Zaarderheiken, concept 18 december 2017
- Clubhuis HeyerHoven, diederendirrix open architectuur, open stedenbouw, concept februari 2018
- Quicksan natuur Parc Zaarderheiken 2018 (Bureau Meervelt, Ecologisch onderzoek en advies, april 2018)

Bijlage beleidskader

Inleiding

Cultuurhistorie is de afgelopen jaren beleidsmatig steeds meer in de belangstelling komen te staan. Overheden zien in toenemende mate de waarde in van cultuurhistorische objecten en structuren.

Er wordt daarom bij ruimtelijke ontwikkelingen meer en meer aandacht gevraagd voor behoud en/of herontwikkeling van cultuurhistorische waarden. De basis voor het huidige cultuurhistoriebeleid is gevormd door de Nota Belvedere (1999). Centraal in de Nota Belvedere stond het streven naar een duurzaam behoud van cultuurhistorische waarden, niet door statisch behoud, maar door een (nieuw) actief gebruik van de waarden ("Behoud door ontwikkeling"). Momenteel wordt het rijksbeleid ten aanzien van cultuurhistorie gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012), de Visie Erfgoed en Ruimte (VER, 2011) en de Erfgoedwet (2017). Sinds 2014 is in het Besluit ruimtelijke ordening expliciet opgenomen dat in ruimtelijke besluiten aandacht moet worden besteed aan cultuurhistorie. Met de Modernisering Monumentenzorg (MoMo) en de Erfgoedwet is cultuurhistorie nog prominenter op de ruimtelijke ordeningsagenda komen te staan.

Cultuurhistorische heeft ook een prominente rol gekregen in provinciaal beleid (POL 2104) en gemeentelijk beleid (Strategische visie Venlo 20130, Ruimtelijke Structuurvisie, Erfgoedverordening, Erfgoednota).

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Binnen de hoofddoelstelling van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, "Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig" is binnen het thema leefbaarheid cultuurhistorie als één van de dertien nationale belangen benoemd. Nederland wordt in de SVIR gekenschetst als een "aantrekkelijk land om in te wonen, werken en recreëren, met kenmerkende cultuurlandschappen, natuur en stads- en dorpsgezichten...". Deze aantrekkelijkheid, waaronder de cultuurhistorische waarden, moet behouden blijven. Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten geven identiteit aan een gebied en zijn van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee de concurrentiekracht van Nederland.

Het Rijk ziet ten aanzien van cultureel erfgoed als haar verantwoordelijkheid:

- Cultureel en natuurlijk Unesco werelderfgoed (aangewezen en voorlopig);
- Kenmerkende stads- en dorpsgezichten;
- Rijksmonumenten;
- Cultuurhistorische waarden in of op de zeebodem.

De gebieden met Werelderfgoed (de aangewezen Stelling van Amsterdam en Beemster, en de voorlopig aangewezen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Limes) worden ruimtelijk beschermd. Ontwikkelingen in deze gebieden zijn mogelijk mits deze de uitzonderlijke universele waarden ("outstanding universal values") behouden of versterken. De Waddenzee wordt beschermd in de Derde Nota Waddenzee, de objecten en ensembles in het kader van de Monumentenwet.

De ca 400 beschermde stads- en dorpsgezichten en de ca. 50 duizend rijksmonumenten zijn beschermd in de Monumentenwet. Daarnaast zijn er ca 30 "wederopbouwgebieden" (1940-1965) geselecteerd, waarvoor het Rijk streeft naar bescherming in gemeentelijke bestemmingsplannen.

Op basis van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten heeft het Rijk 20 "Nationale landschappen" geselecteerd, die samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap weerspiegelen. Het Rijk laat het beleid hierover over aan de provincies.

Visie Erfgoed en Ruimte

In de Visie Erfgoed en Ruimte zijn de kernkwaliteiten van de cultuurhistorische waarden zoals benoemd in de SVIR verder toegelicht. In de Visie geeft het Rijk aan hoe het onroerend cultureel erfgoed borgt in de ruimtelijke ordening, welke prioriteiten het Rijk stelt en hoe het Rijk wil samenwerken met publieke en private partijen. De Visie biedt een gebiedsgericht erfgoedbeheer vanuit vier karakteristieken, ieder met eigen waarden en opgaven:

- Waterland;
- Stedenland;
- Kavelland;
- Vrij land.

In de Visie worden vijf prioriteiten benoemd voor het rijksbeleid:

- Werelderfgoed: samenhang borgen en uitstraling vergroten;
- Eigenheid en Veiligheid: zee, kust en rivieren;
- Herbestemming als (stedelijke) gebiedsopgave: focus op krimp en groei;
- Levend Landschap: synergie tussen erfgoed, economie en ecologie.
- Wederopbouw: tonen van een tijdperk.

Bij de keuze zijn drie factoren bepalend. Het gaat om opgaven die:

- Van wezenlijk belang zijn voor behoud en ontwikkeling van het karakter van Nederland;
- Vragen om een verbindende strategie met andere (nationale) belangen;
- Rijksinzet vereisen.

In de Visie worden de vijf prioriteiten nader uitgewerkt in afspraken.

Specifiek voor de Wederopbouwgebieden geeft de Visie een overzicht van belangrijkste karakteristieken.

Erfgoedwet

De Erfgoedwet regelt de aanwijzing en bescherming van rijksmonumenten (bebouwde Rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en de archeologische monumenten). De Erfgoedwet stelt dat wijzigen, beschadigen, vernielen en/of sloop van rijksmonumentale waarden niet zondermeer is toegestaan en in een vergunningsprocedure moet worden afgewogen.

De Erfgoedwet sorteert voor de Omgevingswet: onderdelen van de wettelijke bescherming van erfgoed "verhuizen" naar de Omgevingswet: de bescherming van gebouwde en archeologische rijksmonumenten, de bescherming van beschermde stads- en dorpsgezichten. De aanwijzing van rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten is onderdeel van de Erfgoedwet, de uitgangspunten en criteria hiervoor veranderen niet.

POL 2014

Ook in het provinciaal beleid, zoals verwoord in het Provinciaal Omgevingplan (POL), is er groeiende aandacht voor de aspecten landschap en cultuurhistorie. Dit heeft in het streekplan geleid tot een prominente plaats van cultuurhistorie in de lagenbenadering en de uitgave van de Cultuurhistorische Waardenkaart. Het POL spreekt van Bronzen Waarden: te beschermen specifieke kwaliteiten van het landschap, de cultuurhistorie en de aardkunde. In het Provinciaal Omgevingsplan worden onder "Bronzen Waarden" verstaan: "te beschermen specifieke kwaliteiten van het landschap, de cultuurhistorie en de aardkunde.

In het POL worden de volgende cultuurhistorische "Bronzen Waarden" benoemd en op kaart weergegeven:

- cultuurhistorische waarden:
 - algemeen
 - historische bouwkunst
 - nederzettingvormen
 - cultuurlandschappen

De Omgevingsverordening Limburg 2014 stelt voorwaarden aan het op te stellen ruimtelijk plan. Voor ontwikkelingen binnen Bronzen waarden geldt een ja-mits regime: ontwikkeling is mogelijk, mits het de Bronzen waarden versterkt. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, bevat een beschrijving van:

- de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten,
- de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en
- hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd..

Strategische Visie Venlo 2030

Het streefbeeld voor 2030 is dat cultuurhistorie als rode draad door alles heen zichtbaar is geworden. De historische binnenstad is fantastisch opgeknapt en ingericht, zowel op het niveau van panden (historische gevels) als van de openbare ruimte. Elementen uit het verleden vertellen het bijzondere verhaal van Venlo: stadsmuur, vesting, kloosters en industrieel erfgoed vormen een deel van de identiteit van de gemeente.

Daarnaast noemt de Visie cultuurhistorie als een van de belangrijke dragers van de 'zachte' noord-zuidas (Arcen-binnenstad-Kloosterdorp Steyl) als tegenhanger van de 'harde' economische oost-westas. Verder wordt de cultuurhistorische kwaliteit van het Venlose landschap genoemd als belangrijke component voor een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, met als doel om jonge mensen en hoogopgeleiden aan Venlo te binden.

Ruimtelijke Structuurvisie

De Ruimtelijke Structuurvisie benadrukt de zorgvuldige omgang met 13 cultuurhistorisch waardevolle gebieden in het buitengebied en legt absolute prioriteit bij hergebruik en herontwikkeling van waardevol cultuurhistorisch erfgoed. Identiteitsbepalende elementen, zowel op structuurniveau als ook op objectniveau (beeldbepalende panden), maar ook paden, bomen, lanen en hoogteverschillen (cultuurhistorisch waardevolle groene elementen) willen we behouden. Dit geldt ook voor cultuurhistorisch, religieus en archeologisch erfgoed, zowel op structuur- als op objectniveau. Hierbij hebben kerken, kloosters en kloosterterreinen prioriteit.

Raadsprogramma Wonen en leefomgeving

De strategische doelstelling van dit programma is 'het bieden van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving'. Er is een concrete opgave om cultuurhistorische en archeologische waarden actief te benutten om de strategische doelstelling waar te kunnen maken. Het versterken van de woon- en leefomgeving is essentieel voor het vasthouden en aantrekken van inwoners. Erfgoed speelt daarin een belangrijke rol. Daarnaast is het de bedoeling om de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te benutten en uit te bouwen door te anticiperen op het provinciaal en rijksbeleid op het gebied van erfgoed, groen, natuur en landschap.

Coalitieakkoord 'Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid' 2014-2018

Onder de noemer positionering en profilering zet het college sterk in op het vermarkten van de historische kwaliteiten van de stad. Enerzijds door het vertellen van het 'Verhaal van Venlo', waarbij de kracht van het verleden wordt gekoppeld aan ambities voor de toekomst. Anderzijds door sterk in te zetten op 'Toerisme langs de Maas', waarbij de oude kern van Arcen, de historische binnenstad en Kloosterdorp Steyl de belangrijkste ankerpunten zijn.

Welstandnota

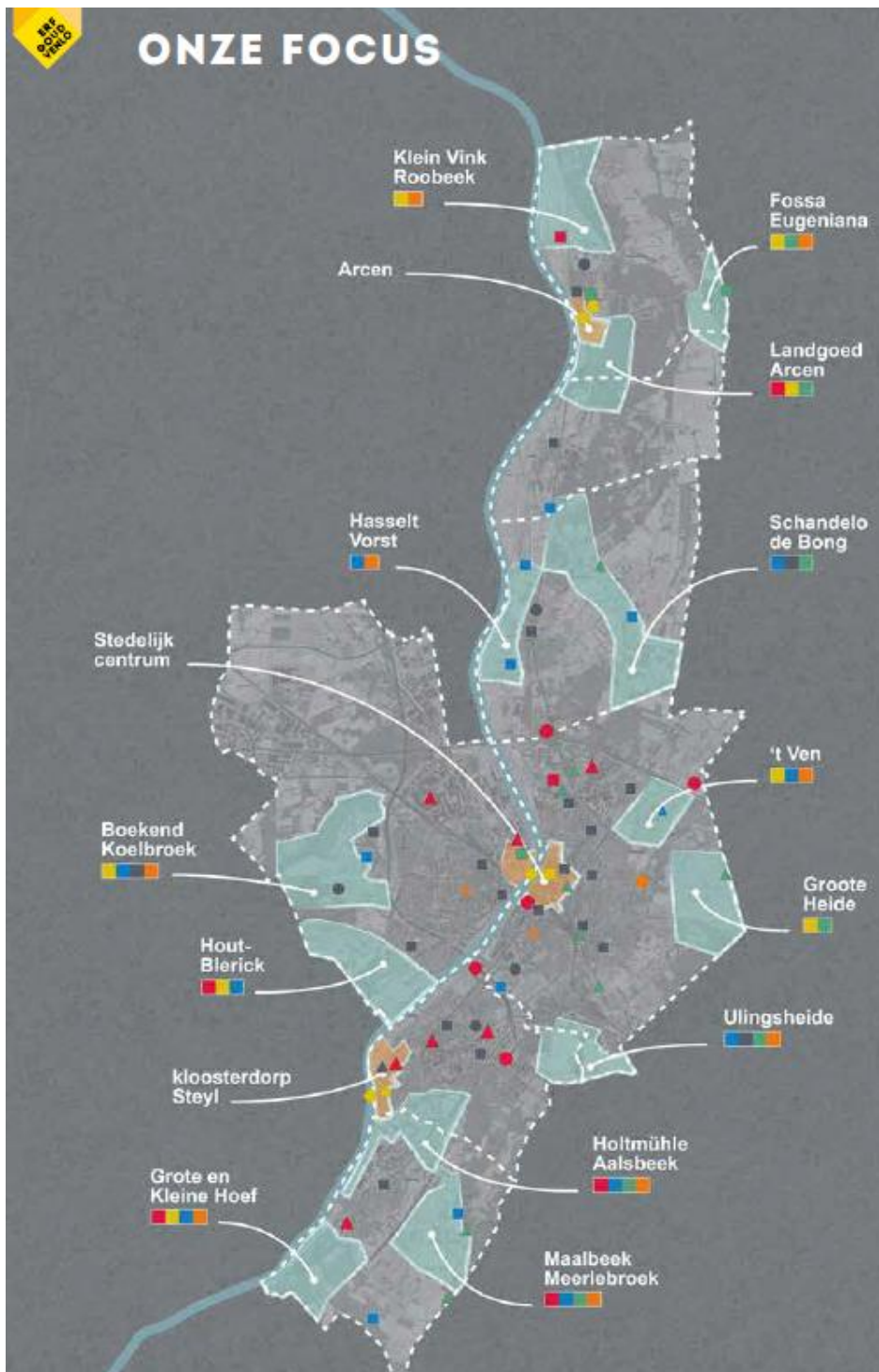
Cultuurhistorie is één van de kernkwaliteiten van Venlo en vormt de belangrijkste drager van de welstandsnota. De andere kernkwaliteiten zijn structuur & herkenbaarheid, kernen aan de Maas en economische kracht. Aan de hand van deze kernkwaliteiten vindt actieve sturing plaats in relevante welstandsgebieden, waaronder de historische centra, Kloosterdorp Steyl en Arcen.

Erfgoednota Venlo

Onder het motto Erfgoed, Venlo maakt van Erfgoed Erfgoed, heeft de gemeente Venlo haar erfgoedbeleid vastgelegd. Erfgoed leeft in de gemeente en gaat niet alleen over stenen, maar vooral over het Verhaal van Venlo. Erfgoed is geen doel op zich, maar een middel mensen en organisaties te enthousiasmeren en te binden aan de stad en aan elkaar: erfgoed is van ons allemaal. Het erfgoedbeleid focust op behoud, benutting en versterking van erfgoed als cruciale factor voor de aantrekkelijkheid van Venlo. De focus ligt hoofdzakelijk op het stedelijk centrum (historische binnenstad, de kern Arcen en Kloosterdorp Steyl). In het buitengebied wordt gefocust op dertien aandachtsgebieden (zie figuur), waarin nadrukkelijk op behoud van erfgoedwaarden wordt gestuurd. Het is de opgave de ruimtelijke kwaliteit van de woon- en leefomgeving te verhogen door behoud en benutting van bovengronds en ondergronds (archeologisch)erfgoed. Door transformatie en herontwikkeling wordt het erfgoed, waarmee Venlo zich op authentieke wijze onderscheidt van andere steden, duurzaam ingezet voor een aantrekkelijke stad. Erfgoed wordt actief benutten ten behoeve van vitale dorpen en wijken. Er is speciale aandacht voor leegkomend religieus erfgoed. Onzichtbaar erfgoed wordt zichtbaar en beleefbaar maken in gebouwen, in de openbare ruimte en in het landschap. De nadruk ligt op de onderlinge samenhang van het erfgoed (monumenten, historische landschappen, archeologie).

Er wordt gefocust op zes thema's:

- Ambacht, industrie en arbeid;
- Reizen, handel en vervoer;
- Boeren, tuinders en landbouwers ;
- Geloof, hoop en liefde ;
- Schuilen, versterken en verdedigen;
- Volksverhalen, sagen en legendes.



	Thema 1 Ambacht, industrie en arbeid		1 De nalatenschap van Lodewijk
			2 Aan 't werk in oude fabrieken
			3 Onder de rook van Venlo
	Thema 2 Reizen, handel en vervoer		4 Middeleeuws Venlo in de etalage
			5 De handel en wandel van Steyl
			6 Adembenemend Arcen
			7 Méér Maas
	Thema 3 Boeren, tuinders en landbouwers		8 Met oude boerderijen de boer op
			9 Venlo verkast naar 't Ven
	Thema 4 Geloof, hoop en liefde		10 Geloof in kerken
			11 Het klooster in!
			12 Leven na de dood
	Thema 5 Schuilen, versterken en verdedigen		13 Vooruit met de Vesting!
			14 Duizend bommen en granaten
	Algemeen		15 Oud is in!
			16 The fifties and sixties